

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 12. novembra 1903.

Štev. 46.

Druga jezikovna razprava v deželnem zboru.

Dne 3. novembra je deželni zbor razpravljala o predlogu juridično-političnega odseka glede jezikovne ravnopravnosti na Koroškem. Predlog, da deželni zbor izreče svoje „ogorčenje“ nad tem, da se zahteva ravnopravnost tudi za Slovence, je utemeljeval posl. Burger, ki je rekel, da so občine v Rožni dolini vrnile slovenske prestave cesarjevega lastnoročnega pisma. Omenja tudi prošnji nemških občinskih občin iz celovske okolice.

Posl. Grafenauer: Jaz danes, gospoda moja, skoraj nisem nameraval govoriti, ker vedel sem po tem, kar se je godilo že pri utemeljevanju predloga, ki danes zopet razpravljamo o njem, da bo ta predlog tako v odseku kakor v deželnem zboru napravil svojo karijero, in da bo prišel morda v nekoliko prenarajeni obliki v deželnem zboru v razgovor. Ta trenutek je zdaj tukaj. Ker je pa g. utemeljevalec, oziroma poročevalec o tem predlogu, imenoval moje osebo in skušal ovreči moje ugovore, ki sem jih navedel pri prvi razpravi, je to povoda dovolj, da se oglasim danes za besedo.

G. poročevalec je dejal, da vsakdo, ali vsaka stranka s polno zavednostjo gre k sodniji, zato, ker je vsaka stranka gotova, da pri sodniji najde svoje pravo. Gospoda moja! To zna morda g. poročevalec storiti, on je morda v tem srečnem položaju, in ne samo on, marveč še na stotine drugih oseb; ali vsi ne hodijo k sodniji z zavestjo, da tam najdejo svoje pravo, in to ravno zaradi jezikovnih razmer pri sodiščih!

Jaz sem, gospoda moja, imel priložnost, govoriti s c. kr. okrajnimi sodniki, in ti sami so mi dejali, da bi bil skrajni čas, da se jezikovne razmere uredé tudi na Koroškem.

Poročevalec je govoril o rožeškem slučaju. Jaz že verjamem, da sta v Rožeku dva tolmača, ki ne znata slovenski. Tega pa morda nista kriva tolmača, ampak tisti, ki so zabranili, da se nista mogla izobraziti v svoji materinščini. Jaz sem vsako leto pri šolskem razgovoru v tej zadevi govoril o pravicah Slovencev, in deželni zbor opozoril na to, da Slovenci zahtevamo izobrazbo svoje mladine na narodni podlagi. Deželni zbor tega kratkomalo noče pripoznati, in če ne moremo doseči tega, da bi se naša mladina vzgajala in poučevala na podlagi naše materinščine, potem vprašam gospode: Kje pa morete potem dobiti tolmača, ki je popolnoma zmožen slovenščine?

Če je g. poročevalec rekel, da sem v svojem govoru, ki sem ga govoril pri odkazovanju tega predloga, rekel, da je nasprotstvo med nemškim koroškim narečjem (dialektom) in med nemškim pismenim jezikom ravno tako veliko, kot nasprotstvo med slovenskim narečjem in slovenskim pismenim jezikom, me je v tem pač napačno razumel. Govoril sem o narečjih kot takih in o pismenem jeziku kot takem. Da pa je velik razloček med koroško in tirolsko nemščino ter med pismeno nemščino, to bo vsak pripoznal. In da je tak razloček med slovenskim narečjem na Koroškem in med slovenskim narečjem na Kranjskem, bo tudi vsakdo pripoznal. Ali pismeni jezik je za nas koroške Slovence ravno tisti kakor za Slovence na Kranjskem, na Primorskem, na Štajerskem, kakor je pismena nemščina za vse Nemce ena in ista. To je tisti jezik, katerega tako radi imenujete „novo slovenščino“. Jaz „stare“ slovenščine ne poznam, jaz poznam samo eno slovenščino.

Poročevalec je dalje tudi dejal, da bi se morda zahtevale slovenske vknjižbe, in to v čisto nemških okrajih. A nam Slovincem ne prihaja na misel, da bi padli v čisto nemški okraj, da pa zahtevamo jezikovno ravnopravnost v celovškem mestu, zato imamo povsem pravico in vzrok. V Breže pa ne bomo romali in tam zahtevali slovenski vpis.

Gosp. poročevalec je navedel tudi jezikovni ukaz iz l. 1862. Jaz sem pri utemeljevanju tega predloga navedel naredbo iz l. 1882. ali 1886. Ta

ukaz je bil od strani tovariša Waldnerja imenovan „cunja“. (Dr. Waldner kliče: To je res!) Jaz morem danes tudi ukaz iz l. 1862. deloma navesti in se mimogredé sklicujem samo na točko 3., ki se glasi (bere): „3. Paziti je na to, da so pri kazenskih in sklepnih obravnavah z obdolženci, ki so zmožni samo slovanskega jezika, sodelujoči sodni uradniki, kakor uradniki državnega pravdnštva in zagovorniki, slovanskega jezika popolnoma zmožni; da se obravnava vrši torej v slovanskem jeziku ter se razsodba in kolikor mogoče tudi njeni razlogi razglasé v tem jeziku.“

Gospoda moja! Ta ukaz, ali ta naredba, je izdana v Gradcu od dne 21. marca 1862 in podpisana od grofa Mitrovskija. Če se gospodje zdaj sklicujejo na to jezikovno naredbo, z vami popolnoma soglašam; mi Slovenci ne zahtevamo več, kakor da se nam pri sodnih daj pravica v našem jeziku. In to pravico nam priznava postava in naredba. — Gospodje vedó, da sem zmožen tudi nemščine, a zagotovem vas, da se pri sodišču mnogo raje poslužujem slovenščine, če je to mogoče. Ali v tem oziru v Avstriji ni doslednosti. Rečem, da mi materinščina vendar teče gladkeje, pride bolj od srca, in vém, če morem z uradnikom govoriti v materni besedi, bom od njega tudi dobil pravico; to pa nikakor ni, če moram z njim govoriti nemško, dasiravno znam precej dobro nemško. Prosim, pa pomislite, če pridejo druge stranke k sodniji, ki ne znajo nemško, katerim se v šoli ni dala prilika učiti se v svoji materinščini, — ker nečete dovoliti vzgoje naše mladine na podlagi materinščine, — potem stranka nikakor ne more iti k sodniji z zavestjo, da bo tam našla svoje pravo. Pripetijo se slučaj, ravno po uradnikih, ki strank ne razumejo, da uradnik, in naj je vesten kakor hoče, ne more in ne zna prav soditi.

Prošnje, ki so jih v tej stvari izročile nekatere občine iz celovske okolice, so ravno tistega pomena, kakor vemo, kako ste te prošnje skovali, in to so reči, na katere naj ne mi in ne postave ne polagajo vrednosti.

Mi imamo tudi skušnje, da so, če že res enkrat c. kr. vlada izdá kak slovenski razglas, prišli nekateri župani in so se celo pritožili, češ da ljudje ne razumejo slovensko. Žalibog, da imamo župane, ki se sramujejo svoje materinščine, akoravno jo dobro zastopijo. To se žal nahaja edino le pri nas Slovincih! Vlada v tem vsaj nekoliko izpolnjuje svojo dolžnost in izdaja slovenske razglase ne le, kedar je Nj. Veličanstvo cesar tukaj, in se razpošilja njegovo najvišje ročno pismo, marveč tudi tedaj, ko so razpisane nove volitve. Takrat se izdajajo dvojezični razglasi in se nabijajo na uradnih deskah, in dobro je tako; kdor ne zna nemško, zna slovensko in razglas razume, in narobe.

Zdaj sem večino svojih mislij povedal. Prepričan sem, da bo predlog sprejet, a vrednosti temu ne pripisujem nobene. Če bodete ekscelenco gosp. ministerskega predsednika Körberja kot voditelja ministerstva notranjih stvari in pravosodja s tem nadlegovali, se ne bo mogel držati drugega kot ravno jezikovnih naredb, katere je navedel sam poročevalec. In če imamo Slovenci pred sodnijo svoje pravice, potem naj pridejo odvetniki s Češkega ali Kranjskega, to je vse eno. Mi ne zahtevamo ničesar več, kot nam je priznано po naredbi, katero je navedel predgovornik. Če imamo to, smo s tem tudi zadovoljni. —

Posl. Sternek je čutil potrebo, govoriti v imenu velikega posestva, posl. Neuner v imenu „nemškega“ (!) Celovca. Surovo in nesramno kakor navadno govori Wieser, katerega surovost je moral zavrniti celo dež. glavar.

Čudom so se vsi čudili, ko je vstal celo Plešivčnik p. d. Tempohar, da tudi on v „imenu svojih volilcev“ protestuje zoper rabo slovenščine. Govoril je tako, — da se Bog usmili! Pri nobeni drugi razpravi ni govoril, ker bržkone ni znal, pri tej razpravi pa je imel žalosten pogum, govoriti zoper Slovence. Fej!

Dr. Pupo vac govori o stališču krščansko-socialnih Nemcev in hoče, da deželni zbor izreče

samo „obžalovanje“ ne pa „ogorčenje“. Dr. Waldner kaže zopet svojo modrost, češ, da se pri sodnih smejo rabiti le jeziki, ki so na „višini kulture“, slovenščina pa to ni, marveč je samo „narečje“, in se zato ne more rabiti pri sodiščih!!

Posl. Grafenauer odgovarja predgovornikom zlasti dr. Waldnerju. Knezoškof dr. Kahn pravi, da treba take debate izvršiti kolikor mogoče mirno z ozirom na obe strani. Pridružuje se dr. Pupo vacu. Dr. Art. Lemisch zagovarja nemške nacionalce, Wieser pa govori zoper duhovnike, češ, da so „huj-skači“. Odgovarjata posl. Weis in knezoškof.

Predlog nemške večine se je sevé sprejel. Zanj so glasovali tudi knezoškof in nemški konservativni poslanci, ki v svojih govorih vendar niso mogli zagovarjati nemškonacionalnega stališča. Dosledno to glasovanje ni bilo, in pravilno tudi ne, ker Slovenci ne zahtevajo prav nič drugega, kakor to, kar jim jamčijo postave in postavne naredbe! Slovenci smo vedno odkrito in požrtvovalno podpirali konservativne Nemce, — plačilo smo prejeli pri tem glasovanju!

Nekoliko o boju za ravnopravnost na Koroškem.

Sedaj, ko se je znova pokazala tako ljuta nemška nestrpnost proti slovenskemu življu na Koroškem, je potrebno, da se ozremo na boje koroških Slovencev izza narodnostne probeje leta 1848.

Istočasno z drugimi Slovenci so se zbudili tudi koroški Slovenci iz narodnostnega mrtvila ter zahtevali svojih pravic. Voditelja sta jim bila v prvi vrsti Andrej Einspieler in Matija Majar. Zadnjega so Nemci tako nestrpno preganjali, da se je moral tako naglo seliti, da je imel svojo opravo istočasno v treh kaplanijah. Vkljub temu je v Celovcu lepo prosperalo „Slovensko društvo“, ki je vložilo tudi prošnjo za razdelitev dežele v dva dela po narodnostih.

Med prvimi poslanci v državni zbor sta bila tudi dva Slovence, odvetnik dr. Rulič in sodni svetovalec dr. Hak (poznejši predsednik deželnega sodišča v Celju). Danes po 55. letih nimajo koroški Slovenci nobenega zastopnika v državnem zboru! Seveda sta bila oba le malo zavedna Slovence. O Ruliču je znano, da se je priporočal na shodu v Velikovecu v nemškem jeziku; ker ga pa volilci niso razumeli, svetoval mu je volilni komisar, naj govori slovenski, kar je Rulič tudi storil, seveda v grozni slovenščini.

Koliko je bilo slovenskih poslancev v koroškem deželnem zboru, se ne vé natančno, znana sta le dr. Rulič in Milonik, ki sta oba zahtevala v zbornici, da morajo uradniki umeti slovenski in da se naj slovenščina uvede tudi v šole. Zbornica je skoraj enoglasno priznala, da je Nemcem potrebnije se učiti slovenščine nego Slovincem. Zato so razun dveh poslancev vsi glasovali, da se v Celovcu namesti učitelj slovenščine. Kako se je ljudstvo zavzemalo za svoje narodne pravice, kaže najbolje dejstvo, da so volilci nekega mlačnega slovenskega poslanca doma pretepli, ker je glasoval v zbornici proti slovenskim težnjam. Po sklepu deželnega zbora je v ta namen izvoljeni odbor poslal vladi prošnjo, naj se ustanovi v Celovcu slovenska stolica ter podpiral svojo prošnjo s sledečimi razlogi: 1. Je ravnopravnost narodov po cesarjevi obljubi zajamčena; 2. je slovensko prebivalstvo na Koroškem precej izdatno; 3. bodo po načrtu bodoče sodnijske uprave na Koroškem morali mnogi uradniki zmožni biti slovenščine, in sicer pri kolegijatnem sodišču v Celovcu 2 sodnika, 1 pristav in 1 tajnik; pri beljaškem sodišču 1 sodnik, 1 pristav in 1 tajnik, pri sodiščih mešanih okrajev sodnik in tajnik, v popolnoma slovenskih okrajih tudi vodja zemljiščne knjige.

Te zahteve se koroškim Slovincem sicer niso izpolnile, vendar je bilo v tem oziru že leta 1850. boljše kot danes. Tako piše „Slovenija“ z dne 29. prosinca 1850: „Kar se višje sodnije Slovencev v Gradcu, Celovcu in Trstu tiče, vidimo sicer, da

je ministerstvo pri vsaki po kake tri uradnike postavilo, ki znajo slovenski. A koliko je s tem pomagano?

Ker je komisija za zemljiščno odvezo na Koroškem leta 1850. le nemško uradovala, se je pritožil And. Einspieler na ministerstvo s sledečo pritožbo: „Po ustavi avstrijskega cesarstva, po deželni ustavi koroški, imata oba v koroški kronovini bivajoča národa enakopravnost in nedotakljivo pravico svojo národnost in svoj jezik varovati in izobraževati. Naj mi bo torej dovoljeno vprašati: Zakaj komisija zemljiščne odveze naznanil, razglasov itd. v obeh deželnih jezikih ne razpošilja? Kje je zagotovljena enakopravnost? Kje nedotakljiva pravica slovenskega národa za varovanje in izobraženje národnosti in jezika?“ — In že prihodnja številka „Slovenije“ je naznanila, da je omenjena komisija vse razglase itd. izdala tudi v slovenskem jeziku. Tako mora tudi sedanji boj za enakopravnost zmagati.

Glasovi o našem boju.

Nemško časopisje radi slovenskega odvetniškega shoda kar divja, češ, da bi nastalo „drugo češko vprašanje“, ako bi vlada ugodila koroškemu Slovincem. Dalje grozé, da bi v tem slučaju planinski Nemci posnemali češke Nemce, ki so leta 1897. o priliki jezikovnih naredb nastopili z obstrukcijo. Ti ljudje menda ne vedó, da koroški Slovenci ne zahtevajo v svojo korist novih naredb, da pa zahtevajo, da se upoštevajo stare pravice in odstranijo one naredbe, ki so izšle zadnji čas proti rabi slovenskega jezika. Pod národno častjo pa se nam zdi odgovorjati na izbruhe listov à la „Grazer Tagblatt“, ki pravi, „da je podobno burki, ako se napihujejo Slovenci, katerih je samo 400.000 (!), kateri niso ničesar storili za kulturo in tudi ničesar storiti ne morejo, in ki nimajo niti ljudstvu razumljivega jezika, in ako tak národ zahteva iste pravice z nemškim.“ V teh besedah je toliko nemške predrznosti, da jasno kažejo, kako res nujen bi bil na vsej črti najodločnejši boj vseh Slovencev proti toliki nemški oholosti!

„Edinost“ je po ljubljanskih listih poročala o dogodkih dné 31. okt. in 2. nov. v Velikovecu in Celovcu, o katerih smo poročali v zadnji številki, in dostavila: To je kratka ali usodna vest, ki jo donášata ljubljanska dnevnikarja iz Celovca. Naša edina pripomba k tej vesti o novem atentatu (napadu) na načelo enakopravnosti na Koroškem in torej na naše temeljne zakone je, da spomnimo slovenske poslance na besede, ki jih je govoril dr. Serbec na shodu odvetnikov v Ljubljani, in ki so jih priobčili listi, ne da bi bili zaplenjeni: „Proti vladi in državi, kateri z nami tako postopati, nimamo več nikakih dolžnosti!“

Dalje piše „Edinost“: „Torej: na višji ukaz! Za kulise je jela padati luč. Malce je sicer že posvetil gosp. dr. Brejc na shodu odvetnikov v Ljubljani, ali sedaj je padla polna luč na — režiserje (vpriporitelje) sedanjega jezikovnega škandala na sodiščih na Koroškem. Na neki razpravi, ki se je vršila 4. t. m. v Celovcu, je priznal sodnik, da se „über höhere Weisung“, (po ukazu od zgoraj) tako postopa proti slovenskemu jeziku, ali z drugimi besedami, ki smo jih rabili v včerajšnjem uvodnem članku: da se naš slovenski jezik meče na smetišče sodišč!“

In g. Koerber je načelnik sodne uprave in je ob enem tudi ministerski predsednik! On nosi vso odgovornost za ves sedanji kurz, ki dela na to na vseh poljih, da postanejo sirote koroški Slovenci pravi helotje. — Dr. Koerber je torej izdal oni tajni ukaz, da naj se slovenski jezik na Koroškem meče na smetišče! Ali slovenski poslanci še niso na čistem, česa jim je in česa jim ni pričakovati od tega — nemškega nacjonalca?!

„Slovenci hočejo posloveniti pol sveta!“ vzklika tržaški laški list „Piccolo“, ker zahtevajo koroški Slovenci, naj bi vendar sodniki razumeli onega, katerega hočejo soditi! Tako vzklika list, ko se Slovenci boré za pravice, ki so jim zamčene v zakonu, ko hočejo tudi Slovenci, da se izvršuje zakon. Slovenci niso nikdar zanikali pravice drugim národom, če pa zahtevajo od uradov svojih pravic, s tem še nočejo posloveniti pol sveta. Avstrija pa bi gotovo ne bila na škodi, ko bi bili tudi Slovani deležni pravic v isti meri, kakor so jih deležni Lahi, Nemci in Madjari!

„Edinost“ še piše: „Med Celovcem in Trstom. Pod tem naslovom prinaša „Piccolo“ paralelo med sedanjo jezikovno prakso (običajem) v Trstu in škandaloznimi dogodki na sodiščih na Koroškem, katere paralele bi se morala italijanska stranka sramovati, ako ima v sebi le iskrico čuta, za svoje lastno dostojanstvo in smisla za svojo lastno korist. „Piccolo“ prisproda in se raduje na divjanju Nemcev proti koroškemu Slovincem, le žal mu je, da v Trstu ni več to lahko možno, kar je še možno v Celovcu . . .“

Zdaj pa par besed o „Piccolovi“ doslednosti. Pred par dnevi je kričal, da hočejo Slovenci slovenizirati na Koroškem. Danes pa povdarja, da so v velikovškem okraju Slovenci v pretežni večini. Le človek, ki ne razpolaga z večjim razumom, nego ga nosi v glavi najnavadnejši — osel, pa more trdit, da je možno slovenizirati, kar — je že slovensko!! . . .“

Sedaj pa se obračamo do raznih mož v italijanski stranki z vprašanji: Mari res menijo, da je to, kar se dogaja sedaj na Koroškem, tudi pravično?! Mari menijo, da nasilje podaja tudi sankcija (potrditev)?! Kakovo korist imajo Italijani od tega, da se na Koroškem postavljajo na stran nemškega nasilja?! Ali se ne zavedajo, kaka nevarna igra je to ozirom na koristi in pravice istih Italijanov v bodočnosti?! Mari so tako uverjeni, da nikdar ne pride dan, ko se bo nemški nož, ki mesari sedaj po slovenskem mesu na Koroškem, hotel započeti v italijansko meso v Tirolo in potem v Primorju? . . .“

Gospoda Italijani naj si zapomnijo: kdor odbruje krivico, čeprav se ista le drugim godi, daje krivičnikom dovoljenje, da danes ali jutri nastopijo tudi proti njemu z isto krivico! Mlini germanizacije so začeli grozno mleti in tudi vi nimate nobenega jamstva, da ne pridete — in to prej, nego si domisljate — kakor drobno zrno pod veliki kamen.“

Dopisi.

Beljak. „Kärntner Wochenblatt“ je prinesel novico, da se je kupilo v Beljaku za lutrovske cerkvi po posredovalni osebi zemljišče, kjer bi se imel zidati „Národní dom“. Ob enem obeta dopisnik, da se bode Slovincem pristregel greben. Žal, da se nemški listi v tej zadevi vedno le lažejo. V lažeh so res veliki. Že trikrat so nam v tem listu zidali „Národní dom“, le mi ga še nimamo, akoravno bi bil za občno nárdno gibanje v beljaški okolici jako potreben. Res je kupil neki beljaški Slovenec zemljišče, to pa le za se, in zaradi tega tak krik! Ako se pogleda dotični dopis natanko, vidimo, da je poročevalec o narodnih domovih zmirom eni in isti zagrizeni vsenemški škrjanček, ki slepo služi svoji strasti. Najbolj pa se preresetava in zida „Národní dom“ v uradih od mladeničev, in le-ti kujejo načrte, kako se bodejo zmaščevali nad prodajalcem zemlje. Taki mu hočejo škodovati, ki naj so veseli, da sami živijo. Vendar se pa prodajalec toliko briga za vse to, kakor za lauski sneg. Da bi Slovenci le kmalu zadeli kak dobitok z 60.000 kronami, potem bode stal „Národní dom“ trden kakor stari Dobrač, ne meneč se za beljaške kukavice. Kako je nam drobtinici Slovencev misliti na stavbo „Národnega doma“, ko se še Nemcem, po številu mnogim, po denarju bogatim ni posrečilo, zberati med svojimi someščani in somišljeniki toliko denarja, da bi kupili neko gostilno, ki bi imela priti — tako so vabili svoje na lim — Slovincem v roke, kar pa nikdar ni bilo res. Vkljub vsemu laganju, javnim oglasom in agitaciji je še nimajo. Cisto tiho, na uho jim povemo, da toliko denarja nikdar nimajo, da bi pokupili vse hiše, katere so še na razpolago. Denar je denar, in iz slovenskih rok ravno tako dober, kakor iz nemških.

Čajna. (Požar.) V nedeljo 25. okt. zvečer ob 6. uri je nastal na Čajni pri Šofiču na neznan način ogenj, kateri se je tako hitro razširil, da je v kratkem uničil hišo, zraven pa skedenj in nasproti stoječi Kramarjev skedenj. Na pomoč so prihitele požarne brambe iz okolice in z združenimi močmi se je posrečilo ogenj omejiti. Ker so hiše s skedenji trdo vkup sezidane, je bila polovica Čajne v nevarnosti. Šofiča z ženo vred ni bilo doma in sreča je bila, da so bili ljudje hitro skupaj in tako rešili živino. Prej voda, zdaj ogenj, oba dva nemila gosta sta Čajno zelo vznemirila in pouzročila, da je marsikateri premišljeval, zakaj je tako prišlo.

Št. Štefan na Zili. (Razno.) Bilo je 11. junija letošnjega leta, na dan Najsvetejšega Rešnjega Telesa, ko smo se vrnili od procesije v vas blizu farne cerkve in slišali med zvonjenjem v zvoniku strašen polom; srednji zvon se je utrgal med zvonjenjem in padel na tla! Pri nesreči je bila velika sreča. Zvon je padel tako, da se noben zraven stoječih ni ponesrečil; pa tudi na lesenih tleh ni naredil nobene škode, ker je padel ravno na neki tram, ki ga je držal nazaj. Pustili smo ga ležati v zvoniku, dokler si nismo poiskali tvrdke, ki bi ga prelila, oziroma nam naredila novi zvon. Med tem časom smo tudi premišljevali, kako bi ga spravili iz zvonika. Bil je sicer neporušen, a glave ni imel, ta se je odtrgala in obvisela. Druge pomoči ni bilo, kakor ga vreči iz zvonikovega okna. Na dan sv. Jakoba podalo se je šest močnih Zilanov v stolp; vzdigovali smo ga in sukali, pa se ni hotel ganiti; je pač hotel pokazati, da ima pravico, biti v zvoniku. Cele štiri ure smo rabili, da smo ga spravili na okno v zvoniku. Spodaj sev smo poskrbeli, da se ne more zgoditi nobena nesreča, akoravno je prišlo veliko radovednih gledalcev.

Zvon zleti iz turna in se zarije čez eden meter globoko v zemljo, gotovo same jeze, da smo ga tako robato spravili iz stolpa. Bil je leta 1603. vlit; tri sto let je tedaj storil službo; k božji službi vabil, mrličem na zadnji poti zvonil. Ali mesto njega je nam tvrdka Peter Hilzer, zvonar v Dunajskem Novem mestu, vlit nov zvon, ki tehta 690 kilogramov; dné 18. oktobra ga je č. g. Ivan Deržanič, šmohorski dekan, blagoslovil in potem smo ga spravili na njegovo mesto. V dveh urah se je čul prvi udarec. Kako lepo poje novi Št. Štefanski zvon, pravijo vsi, ki ga slišijo. Vsa čast tvrdki, katera nam je za primerno nizko ceno vlila lepi zvon. Ali bo tudi novi zvon pel 300 let, kakor ta stari? — Velika Št. Štefanska občina ni imela čez dvajset let nobene ure! To se pravi: uro je imela, pač staro iz leta 1722. Ni čuda, da tako stara ura ni več mogla hoditi; so jo sicer „rukali“ in spravljali na noge, pa zastoj; kolesa so bila čisto obrabljena in od rje snedena. Bilo je treba nove ure. Tvrdka Rihard Liebing, tovarna za ure na Dunaju, nam je naredila novo uro, prav lepo, da so vsi prav zadovoljni. Ura lepo bije, da se daleč čuje, in gre zanesljivo. Cena je srednja. — Dné 30. oktobra smo pokopali ne samo v naši, ampak tudi v sosednih farah obče spoštovanega Antona Assingerja p. d. Lamprehtovega očeta, gospodarja v Gozdinji vasi. Torek ob 1/2. uri je šel s svojim sinom na senošet, da bi pomagal seno spravljat. Med delom se začne pritoževati, da ga na spodnjem delu pljuč bode; traja nekaj minut, pa pade na seno; zadela ga je srčna kap. Rajni Lampreht je bil eden iz starih slovenskih korenjakov; vnet za vero in za slovenski národ. 24 let je bil deloma občinski svetovalec, deloma ud občinskega odbora, 32 let cerkveni ključar podružnice sv. Štefana Papeža nad Gozdinjo vasjo. Javno in odločno je vsakokrat nastopil, kedar je šlo pokazat svoje prepričanje. Prav je imel naš č. g. župnik, ko je v nagrobnem govoru navedel besede: „Fara je zgubila poštenega, vernega farana; soseska gozdinjska odkritosrčnega soseda; otroci skrbnega očeta, in jaz, vaš župnik, zgubil sem zvestega prijatelja, starega cerkvenega ključarja.“ Čast njegovemu spominu!

Kanalska dolina. (Po povodnji.) Povsod se dela in popravlja, kar je raztrgala na cestah in poslopih letošnja nenavadno huda povodenj, tako tudi v Ukvah. Ako tukaj opazuješ delo, se moraš pa čuditi. V popolnoma zasuti vasi zapaziš, da izkopavajo cesto do prejšnje površine, to je tri metre globoko, in sicer je dovolil v to cestni erar 40.000 kron. Kaj se pri tem prav za prav zaseduje, mi ni jasno; jaz mislim, da se je to zdelo pametno najbolj dvema podjetnikoma, katera sta vzela celo izkopavanje v roke, da si zaslužita pri tem nekaj denarja. Cesta in pricestne hiše se odkopljejo, tudi potok „Ukvo“ hočejo spraviti v novo strugo, vse druge hiše, ki jih je gotovo še pri trideset, naj pa ostanejo v šuti. Akoravno hočejo napraviti pri potoku, tam kjer se vlije proti vasi, visok zid, vendar je gotovo, da se ostala vodna struga zasuje pri količkaj večjem dežju in voda bode zopet tekla in zasipala, kjer bode ona hotela, posebno tem bolj, ker se nahajajo od planine do doline še ogromne množine lahkega materijala, kateri pojde pri količkaj večji vodi ves v dolino. Pri zadnjem dežju se je pokazalo, kako hitro je zapustila voda novoizkopano strugo in drla proti hišam in za železnico. Ljudstvo to nevarnost tudi pozna in trepeta pri vsakem večjem dežju. Samo merodajni faktorji tega nočejo spoznati, ali tega ne uvidijo, akoravno prebivalci večinoma niso za to, a prepustijo žalibog vse, „ta modrim“. Da le gre po nemčurski pameti, potem mora vse dobro biti — ali kaj. Nasprotno se pa sliši, da misli preložiti državna železnica železniško progo čisto na južno stran doline in na višji prostor, deloma po tunelih. Ako ima železnica vzroke preložiti progo v varni kraj, bi se imelo misliti v Ukvah z ozirom na 116 številno vas na varnost imetja in prebivalcev tem bolj. Cesto in vas naj bi se planiralo, potoku naj se dá primerno zavarovana struga, pritličje hiš naj bi se zasulo popolnoma in na stare zidove naj bi se z državno podporo iz nova zidale hiše. Radovedni smo, kaj se bo vse ukrenilo, a uverjeni smo, da najpametnejše vse to ne bo. Mogoče pouči nas o tem že prihodnja spomlad.

Apáče. Prihodnji pondeljek dné 16. t. m. se bode začela pri nas šola. Ker pomanjkuje učiteljev, bo poučeval g. provizor Janez Dragasnik. Bog daj mnogo uspeha!

Reberca. (Nesreča.) Zadnje nedelje ob 10. uri zvečer je v tukajšnji papirni tovarni strgal stroj nekega delavca iz Železne Kaple. Bil je takoj mrtev; ostanke njegovega trupla so prenesli na Reberski mirodvor.

Mohliče. (Vedno lepše!) Že zadnjič smo omenjali neodpušljiv slučaj o nemškem petju v cerkvi. Toda našim nemškutarjem še ni bilo zadosti. V soboto dne 10. oktobra predrznile so se te

narodne izdajice nemško peti celo ob grobu trdne Slovenke. Petje je vodil naš učitelj, slovenskih starišev sin iz Grabštanja doma. Torej: kar je začela kuharica, to nadaljuje učitelj! Če bi slovenski učitelj kaj takega napravil v nemškem kraju! Za to novotarijo bo naš gosp. učitelj gotovo dobil diplomu od Pallata. Častitamo že naprej!

St. Jakob v Rožu. V „Miklovem“ kamnolomu, kjer so se nekaj Rožani branili proti Turku, se je minuli teden dogodila huda nesreča. Delavec Jan. Kancelir, rodod laški Slovenec, je prevažal po tiru dovlačne železnice iz kamnoloma drobni material. Ko je s kamnom obloženi voz bil v hitrem tiru, je Kancelir hotel voz zavreti, pri tem pa je spodrsnil in je padel pod voz. Voz je nesrečnega delavca tako hudo poškodoval, da je za pet minut izdihnil svojo dušo. Ponesrečenca so prenesli v mrtvašnico na novem pokopališču v Področici, pokopan pa je bil na pokopališču pri sv. Jakobu v Rožu.

Vogrče. (Smrt.) Smrtna kosa nam je pokosila enega najodločnejših narodnjakov, prerano umrlega Jožefa Thallerja p. d. Hamra. Rajni je bil blaga duša skozi in skozi. Po njem ne žaluje edino zaostala žena in šestletni sinek z ožjimi sorodniki, temveč vsi župljani in drugi narodnjaki. K zadnjemu počitku so ga spremili štirje č. gg. duhovniki in domači g. bogoslovci ter mnogo občinstva, med njimi tudi iz Pliberka. Slava njegovemu spominu!

Vogrče. (Blagoslovljenje nove šole.) Ker je bila prejšnja enorazrednica za naš okraj premajhna, razširili smo poslopje še za drugi razred. Slovesna otvoritev in blagoslovljenje se je vršilo dne 5. t. m. Blagoslovili so šolo č. g. Ant. Slatinšek, župnik v p., nagovor je imel č. g. Franc Lasser iz Pliberka, katehet na naši šoli. Zunaj nad vratmi se bere edino v slovenskem jeziku: „Ljudska šola“. Da bi bila šola Bogu v čast, ljudstvu pa prinesla mnogo dobrega!

Podjunska dolina. (Železniški uradniki.) Nek gospod je prišel dne 23. vinotoka na pliberški kolodvor ter je zahteval v slovenskem jeziku dva vozna listka do Spodnjega Dravograda. Ali namesto, da bi dal listke, mu uradnik odgovori: „Was wollen Sie?“ (Kaj hočete?) Gospod: „Prosim, dva vozna listka do Spodnjega Dravograda.“ Uradnik: „Ich versteh' Sie nicht.“ (Ne razumem Vas.) Gospod (v nemškem jeziku): „Bi pa imeli razumeti, ker ste tukaj na slovenskem kraju.“ Uradnik: „Sie können ebenso gut deutsch, wie slovenisch.“ (Vi ravno tako dobro nemško znate, kakor slovensko.) Gospod: „To vem, ali tu se gre za občno pravico. Kaj pa naredite v takem slučaju z drugimi, ki nemškega jezika niso zmožni?“ Pri teh besedah začne uradnik stopicati po sobi, kakor bi ga bil gad piknil, in nič ne odgovori; njegov pogledi pa švigajo, kakor strele nemškega „Vodana“. Slednjič se ga gospod usmili, misleč si, no, ker si že res tak s . . . j, ti bodem pa po nemško povedal. — Zdaj pa vprašamo ravnateljstvo južne železnice, ali je tako postopanje železniških uradnikov pravilno, in zakaj nastavlja slavno ravnateljstvo na popolnoma slovenskih krajih samo nemške uradnike, med tem ko se morajo slovenski uradniki porivati po nemških postajah? Slovenci, zahtevajmo na vseh slovenskih postajah vozne listke v slovenskem jeziku, ker samo s tem bomo dosegli, da se bodo v naših krajih nastavljali slovenski, naši uradniki!

Jezersko. (Čehi na Koroškem.) Kakor znano, v zadnjih letih premožnejši naših severnih bratov Čehov vedno rajši prihajajo na Koroško, da prebijejo tu počitnice in si okrepčajo zdravje, se pozivijo na duši in telesu pod našim svežim planinskim podnebjem. Kako z veseljem se ti ljudje, ko so se zopet vrnili v svojo domovino in k svojim opravilom, spominjajo naše slovenske zemlje, kaže to, kar letos zopet piše v Pragi izhajajoči list „Alpský Věstník“, in dobro je, da razglasi to tudi naš list: „Češki naselbini v Jezerskem in na Bledu naraščata leto za letom. Mnogo naših ljudi, ki bi radi zavživali planinskega zraka, vozijo se sicer še vedno rajši v severne Alpe, vendar na Kranjskem in Koroškem število naših leto za letom narašča. In kako si naši zavžijejo teh planinskih izletov! Še nobeno leto ni se izvršilo toliko potovanj v Savinjske planine kakor letos. Češko koroško obiskal je skoraj vsakateri. — Nobenega dné nismo zamudili. Nekateri podstopili so se „visokih tur“, drugi so v gručah lazili po hribih in vedno še nam je preostajalo časa, da smo iskali gobe, katerih je bilo letos mnogo v okolici jezerski. Ljubezne gospe so nje po potem pri večerji ponujale okusno pripravljene vsaki dan tudi tistim, ki zagledajo kakor „talič“ veliko gobo še le tedaj, če se ob nji spodtaknejo. — Živo, v resnici živo bilo je letos na Jezerskem. Le prehitro minule so nam počitnice na Jezerskem v slogi in prijetni družbi, kakor je to najti malokje. Naše veselje in razpoloženost pomnožilo je vreme in narava, ki je v tem koticu zemlje razsejala toliko krasote, kakor malokje. Škoda, da je ta koticek zemlje še vse premalo znan širokemu svetu; ljubezen do nas samih pa nam zopet pravi: to je prav tako, ker sicer bi se

premenile te prijetne razmere. A premenile bodo se po letih itak, upajmo vsaj, da še ne tako kmalu. Upajmo, da še mnogo let najdemo Jezersko tako, kakor je dandanes, brez velikih hôtelov, brez oholega šopirjenja, v teh malih, a v resnici dražestnih razmerah, dokler se ne razvije iz njega veliko planinsko letovišče, kateri osodi Jezersko v bodočnosti gotovo ne uide! . . . Mi k temu pripomnimo: Da bi le tudi do tedaj in za vselej ostala zemljišča na Jezerskem v slovenskih rokah! Da bi se le ne prikolovratili sovražni tuji in da bi Jezersko ostalo vsikdar tako zvesto slovenstvu in slovanstvu, kakor je to dandanes!

Leše pri Prevaljah. (Tretji deželni jezik), to je jezik mutcev, bodo morali upeljati na naši dvorazredni, do zdaj utrakvistični šoli; zakaj otroci so vsi Slovenci, učitelj in učiteljica pa trda Nemca!! Otroci ne razumejo nemški, učitelja pa ne slovenski, in ako se hočejo porazumeti, ne preostaja jim drugega, kakor da si pomagajo kakor mutci — s kazanjem. Ubogi učitelji, še bolj ubogi otroci! Kakšni pač bodejo uspehi? Škoda, da ni zdaj kje kaka svetovna razstava, da bi tam razstavili to čudno fabriko, v kateri se v najkrajšem času iz Slovencev delajo Nemci, iz probujenih, ukaželjnih otrok zabiti, neobčutni — butci. Ves svet bi se za njo zanimal in bi strmeč občudoval velike misli in zdrava pametna pedagoška načela našega deželnega šolskega sveta, in njegovo blagočuteče srce za nas Slovence. Naš deželni šolski svet bi dobil gotovo prvo darilo. Tem gospodom se pač srce smeji, ko nam srce krvavi!

— Dodatno se nam poroča: Zgodila se je sprememba. Novonastavljena učiteljica gđ. Olga Jaric, ki je slovensčine popolnoma nezmožna, a je morala vzlic vsemu protivenju sprejeti pouk v prvem razredu, je sedaj vendar prestavljena iz Lješ na „nemško“ šolo v Prevaljah. Trebalo je nekaj časa, da so tudi višje glave prišle do spoznanja, da tako ne gre in je nespametno, tako očitno se upirati zdravi pameti. A vsekako ostane to imenovanje značilno za postopanje visokega deželnega šolskega sveta. Na Lješe so poslali sedaj gđ. Rager iz Prevalj, ki je tudi Nemka, a pozna menda toliko tukajšnje slovensko narečje, da se bo mogla z otroci razumeti, dasiravno sama to zanikuje. Bodemo videli!

Darovi.

Za po povodnji poškodovane v karnalski dolini so nadalje darovali: Posojilnica v St. Jakobu 50 K, gg. M. Ražun, župnik v Šent-Jakobu 10 K; dr. Vladimir Serneck v Mariboru nabral na družbinskem večeru 20 K; Franc Stranjšak pri sv. Juriju ob Ščavnici na Štajerskem, nabral med zvezo mladeničev bralnega društva 2 K 30 vin.; Štefan Bayer, župnik v Pokrčah 5 K; France Premru, župnik v Mižici 5 K; Ivan Serajnik, kaplan v Prevaljah 4 K; Janez Majdič, mlinar v Prevaljah 1 K; Toman Lapuš 2 K, Boštjan Plajer v Podsinijski 2 kr.; občinsko predstoljništvo v Selah 10 K; župljani v Selah po gosp. župniku Ivanu Nagl 26 K; Volbenk Serajnik, župnik v Št. Lipšu pri Rajneku 10 K; Ivan Gailer p. d. Ilč na Kopanji 3 K; izletniki s Pivke v gostilni Ivetovi v Ilirski Bistrici po gosp. Ivanu Frolč 6 K 15 vin. z geslom: „Če maček drži Te v pondeljek — preženeš ga s kumarami. — Za narodni blagor kaj daj, — odženeš moralnega.“ — Po uredništvu „Mira“, izkazano v 42. in 43. številki, 84 K. Skupaj 240 K 45 vin. Prej izkazanih 776 K 60 vinarjev, je skupaj 1017 K 5 vin. Gosp. Vinko Majdič, poseznik valjčnega mlina v Kranju je daroval 20 vreč pšenične moke, št. 7½, po 50 kil. — Iskrena hvala blagim darovateljem. Nadaljnih milodarov prosi pomožni odbor v Beljaku, katere sprejema Ivan Hochmüller, Beljak, Hans Gasser Platz 2.

V isti namen je prejelo uredništvo „Mira“ iz župnije Kranj 11 K. Lepa hvala!

Novičar.

Na Koroškem.

Tajni ukazi, o katerih je govoril g. dr. Breje na odvetniškem shodu, res obstojé. Pri neki razpravi dné 4. t. m. na celovškem okrajnem sodišču je sodnik, ko ni hotel pripustiti slovenskega zapisovanja, sam pripoznal, da dela „über höhere Weisung“! Tako tedaj! S tajnimi ukazi ubijajo Gleispach in njegovi pomagači pravico, obstoječe postave in naredbe, s tajnimi ukazi hočejo v službi „pravice“ ugonobiti koroške Slovence in jim vzeti zadnje trohico ravnopravnosti. Javno si tega ne upajo še storiti, zato pa delajo s — tajnimi ukazi. Odgovor na to morajo dati slovenski poslanci zdaj, ko se zbere državni zbor!

Konfiskacija. Zadnja številka našega lista ni našla milosti v očeh državnega pravdnika. Odstavek uvodnega članka, ki je zadel prav v črno in živo pokazal, kako je na Koroškem pravica sto-

pila v službo najodurnejše krivice, je zapadel konfiskaciji. Isti članek pa so dobesedno prinesli listi: „Slovenec“ in „Slovenski Narod“ v Ljubljani, „Edinost“ v Trstu, „Domovina“ v Celju, „Gorica“ v Gorici, ne da bi kak drugi državni pravdnik našel v članku kaj tako hudega, kar bi ne smelo med ljudi! Čitatelji so mogli iz teh listov spoznati, — kaj se v Celovcu ne sme povedati!

Deželni zbor je bil v soboto dné 7. t. m. zaključen. Zelo obširna je bila dné 5. nov. šolska debata, o kateri poročamo natančneje prihodnjic.

Križem sveta.

Ne izseljujte se! Iz Amerike smo prejeli od znanega posredovalca za izseljevanje v Ameriko Franka Sakserja sledeče vsega uvaževanja vredno pismo: Ker je v poslednjem času mnogo obrtnijskih podjetij zaustavilo delovanje, je postalo na tisoče delavcev brezposelnih, a med temi tudi mnogo Slovencev in Hrvatov. Delo so ustavili po železnih rudnikih v Minesoti, v bakrenih se je že itak le pomalo delalo vsled upale cene bakru. Delo so ustavili plavži po Pennsilvaniji, velike tovarne in valjalnice za železniške šine in žico; delo se je ustavilo ali zelo omejilo po premogokopih. Vse to je povzročilo, da delavci beže na vse strani, posebno domu, ako imajo s čim. Upanja ni, da bi se pred spomladjo kaj zboljšalo, zatorej ne svetujem slovenskim delavcem sedaj v Ameriko. Zima bode huda za brezposelne, ako nimajo kaj prihrankov. Torej ne v Ameriko, poslušaj moj svet!

Ogerski ministerski predsednik je postal grof Tisza. Pripada vladni stranki, a je v sedanjem boju, ki ga vodi vladna stranka proti cesarjevi volji, kateri noče dati Ogrom v armadi madžarskega poveljnega jezika, ostal zvest cesarju in zastopal njegovo voljo. Grof Tisza je še mlad, a vrlo dobro podkovan v različnih vedah, ki so v politiki potrebne. Razven tega se še o njem hvali, da je mož jeklene, neupogljive volje, ki z železno vztrajnostjo zasleduje svoj cilj. Grof Tisza je že sestavil svoje ministerstvo ter se je predstavilo zbornici.

Gospodarske stvari.

Napake pri pripravljanju prasičje krme.

Mnogo gospodarjev se pečá s prasičjo rejo še v prav skromnem obsegu. Ti okolnosti moramo vsekakor pripisati, da ljudje veliko manj pazijo na krmljenje prasičev, kakor pa na krmljenje goveje živine.

Te naj opozorim le na dve točki, tičoči se pripravljanja prasičje krme. Poleg kuhinjskih, sirarskih in raznih drugih obrtnih odpadkov se prasičem pokrmijo znatne množine žita; kot posebno izvrstni prasičji krmili sta znana zlasti ječmen in koruza (turščica). Ječmen nareja posebno fino meso, a je razmeroma predrag za nas; koruza je sicer cenejša, toda dobrota mesa je po nji manjša. Vedoč, da imajo ščetinarji že od narave bolj slabo zobovje in da torej celega ali debelo zdrobljenega zrnja ne morejo dovolj razdrobiti, krmi kmetovalec zrnje večinoma v obliki moke, in dostikrat še to moko umesi z vodo v gost močnik, ali pa jim jo celo daje kot močnato pijačo. Če vprašaš, zakaj dela to, poreče, da žival krmo lože prebavlja. Temu pa ni tako, kajti živali take krme ni treba nič zvečiti. Vsled tega se nareja tudi premalo sline, in skrob, ki je glavna sestavina redilnih snovi v zrnju, se le deloma prebavi. Nепrebavljene snovi pridejo v gnoj, čegar gnojilna vrednost s tem skoraj nič ne pridobi.

Prasiči, ki so dobivali krmo le v obliki močnika ali pijače, seveda niso sposobni, da bi celo, zmečkano ali zdrobljeno zrnje dobro izkoristili, kajti njihove žvečne mišice so vsled majhnega napora pri zvečenju krme le slabo razvite. Če bi torej hoteli kar nenadoma začeti krmiti celo zrnje, bi bilo to popolnoma napačno. Vse drugače pa je, če krmimo prasce takoj v pričetku s trdo hrano. Poskusi, ki jih je napravil dr. Brümmer, kažejo, da tedaj prasiči prav dobro izkoristijo tudi celo zrnje. V ta namen je imenovani gospod poskusne prasce razdelil v štiri skupine; prvo je krmil s suhim, drugo z namočenim zdrobljenim ječmenom, tretjo z zmečanim in četrto skupino s celim ječmenovim zrnjem. Pitanje je trajalo štiri mesece. Po preteku prvih šest tednov je nadomestil polovico ječmena z bobom, a dajal ga je v isti obliki, kakor ječmen. Prasiči vseh štirih skupin so bili prav zdravi. Ker pa so živali druge skupine v primeri z drugimi tako malo privzemali na teži, zato čez štiri tedne ni zdrobljenega ječmena več namakal, ampak ga je krmil suhega. Živali četrte skupine (suho zrnje) so se precej na prvi pogled odlikovale od živali drugih skupin po močno razvitih žvečnih mišicah. Končni uspeh poskusa je bil slednji: Najhitreji je rasla živa teža pri živalih, ki so dobivale celo in suho zrnje, v drugi vrsti so sledile živali, ki so dobivale celo, a zmečkano zrnje, v tretji vrsti s suhim, in v zadnji vrsti prasce, krmiljeni z namočenim zdrobljenim ječmenom. Pri drugih skušnjah pa je bil

uspeh suhega ječmenovega drobu enak onemu s celim zrnjem, in to zlasti pri takih živalih, ki so še prej dobivale močno zdrobljeno hrano. Ker je koruzno zrnje jako trdo, zato bo najprimerneje, če ga pokladamo debelo zdrobljenega; napačno pa je tudi tukaj, če jo damo prav zelo zdrobiti, ali celo zmleti v moko in jo potem krmimo v obliki močnika ali pijače.

Za naše razmere je priporočati, da pokladamo prasičem krmo bolj suho, kakor smo bili doslej navajeni. S tem namreč dosežemo ne le boljše izkoriščenje hrane, ker se bolj oslini, ampak tudi meso bo boljše. Zrnje prasičem lahko krmimo tudi kot drob, pomešan med rezanico. „Kmet.“

Loterijske številke od 7. novembra 1903.

Dunaj 72 14 89 80 74
Gradec 7 40 79 14 33

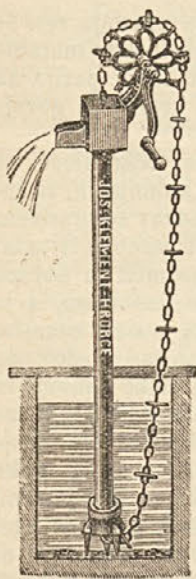
Vabila.

I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu priredi v nedeljo dne 15. novembra 1903 „Martinov večer“ v Kapli na Dravi v gostilni „pri Zajcu“ po že v vabilih naznanjenem vspredu. V slučaju skrajno neugodnega vremena se preloži „Martinov večer“ na prihodnjo nedeljo. — Vstopnina 50 vinarjev (25 kr.) — Začetek ob 1/4. uri popoldne. — Po vspredu prosta zabava.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah napravi dne 22. novembra 1903 ob 3. uri popoldne izvanredni občni zbor v gostilni g. Lovro Zablachana na Trati. Dnevni red: 1. Volitev enega uda načelstva, namesto umrlega Martina Štiha. — 2. Razširjanje zadružnih pravil. — 3. Slučajni naveti. — K obilni udeležbi vabi najuljudneje **načelnistvo**.

NAZNANILA.

BRUSNICE (Preiselbeeren) zelo fine, s sladkorjem vkuhan, izvrstnega okusa, pošiljatev s 5 kg 6 K 40 v. — **Pravi naravni malinov sok**, gosto s sladkorjem vkuhan, 5 kg samo 7 K. — **Kompoti** (vkuhe) za polnjenje krofov in družega peciva itd.; marelični, jagodov, ribezljev in malinov kompot, se pošiljajo v elegantnih pločevinastih loncih, 4 kg netto, ali več vrst na željo v enem zabojčku za 7 K proti povzetju ali če se denar pošlje naprej. — Za obilo naročbo se priporoča **Bohumil Beneš, Police n. Metuji.** (Češko.)

Klement-ova sesalka z verigo

je najboljša sesalka svetá.

Nepresežena za gnojnico, stranišča, mesnice itd.

Nad 7000 komadov v uporabi.

Vsled velikega uspeha in trpežnosti prekosi vse navadne sesalke, naj so patentovane ali ne.

To sesalko z verigo oddajam v vseh dolžinah do 7 metrov, s 70, 82, 100 mm široko cevjo, na 6tedensko poskušnjo, in jo vzamem, ako ne ugaja, po preteku tega časa brez vsake odškodnine na moje stroške nazaj.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Jos. Klement

tovarna za stroje

Hrobec-Rovdnica (Hrobetz-Raudnitz), Češka.

Sposobni zastopniki z visoko provizijo se iščejo.

Kdor ljubi dobro čašico čaja, zahtevaj povsod najfinejši in najboljše čaj svetá

INDRA TEA

Napravljen iz najfinejših čajev Kitajskega, Indije in Cejlona. Pristno le v izvornih zavojih. Zaloge razvidne iz lepakov.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXIII. c. kr. državna loterija

Za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 19.382 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.880 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo o. kr. loterijski dohodki. Zrebanje je neprekleno dne 17. decembra 1903. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za zrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelk za državne loterije.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Ako si hočete po ceni in dobro

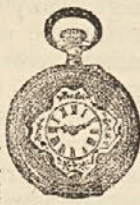
pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, k-ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje za stonj in poštnine prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Svinje (žive)

ima vedno na prodaj **Anton Rotter**, trgovec s svinjami v Dolu (Tal) pri Vetrinju, pošta Vetrinj (Viktring).

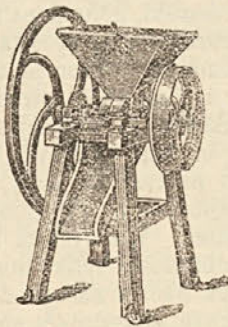
Naznanilo.

V Umbergu (Domačalska fara) se prodá

novozidana kajža

(Kamnikova) s 7 birni posejanja v neposredni bližini, z gozdom in pašo. Več pové **Valentin Spitzer**, tesarski mojster v Verbergu, pošta Podravlje na Koroškem.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperpe izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja **Kathreiner-Kneippovo** sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — **Kathreinerjevo** — **Kneippovo** sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

